

ACCIÓ CATALANA

PUBLICACIÓ SETMANAL

Redacció i administració: Trafalgar, 14. - Barcelona.

ÀNIMA DE SOLDAT

Legendes bellíssimes han estès una divina aurèola damunt les testes dels soldats combatents de les darreres guerres. El soldat era, en la seva exaltació, un posseït de la idea de Pàtria endut de la voluntat de vèncer o de morir lluitant per ella. Obedient, combatiu, abnegat, pres del sentiment de l'acció, enriquit de totes les virtuts guerres i sobretot, en possessió de l'art difícil de sofrir i de donar la seva vida per la Pàtria, el soldat en aquest drama apassionant en què dues voluntats adverses es troben cara a cara era l'home, l'home autèntic, posant en joc totes les virtuts i totes les passions que el sublimitzen.

S'ha dit que la guerra—la guerra moral, la guerra material—era una lluita entre dues voluntats de vèncer, la més forta de les quals es manifestava sempre per la seva acció més gran i triomfava. I que essent l'acció l'origen comú, eren mogudes pels mateixos ressorts; pel sentiment de l'acció social i pel sentiment del deure en l'ésser conscient.

En llur joventut, en llur virilitat, individus i col·lectivitats senten una necessitat d'acció, això és, d'esforç, de lluita, de combat, exacerbats per la passió, que vol dir coratge; abnegació i sacrifici. La passió arma la voluntat, l'empeny la fa perseverant en la preparació i ardent en l'execució. És aleshores que totes les belles virtuts de l'home es redrecen sobrerbament: l'esperit de disciplina, la solidaritat, el coratge i, com a resum de totes, divinament embriagant, l'esperit de sacrifici, condensació suprema de la virtut humana alliberada de l'egoisme i de la covardia, victoriosa d'ella mateix, preludiant la victòria damunt l'individu o la col·lectivitat adversa.

La joventut sobretot vol abnegar-se; li calen, però, causes per a l'abnegació, i aquestes les dóna, com tothom sap, la passió, no pas la raó. ¿I quin sentiment, quin estat de consciència, quina fe ardent, quina idea justa, quina voluntat irresistible pot encendre aquesta joventut, pot contagiar-la, pot elevar-la a la virtut suprema?

La idea de Pàtria...

I amb la idea de Pàtria, que crea la passió, que desvetlla l'afany de superació, una força commou el més profund dels éssers, forja l'ànima dels combatents, genera el foc consumidor i ensenya el camí segur de la victòria: el sentiment del deure. Heu's ací el guia poderós, implacable; heu's ací la virtut inicial. Un cabdill eminent d'un exèrcit vencedor de la gran guerra havia escrit:

"El sentiment del deure, per l'estima de si mateix, per l'aspre gaudiment d'ésser dels millors, d'estar lliure dels llaços que la naturalesa i la societat pretenen imposar-nos, per l'orgull d'obeir només que la consciència, sobretot

per l'altíssim sentiment del deure pel deure, l'home esdevé una columna, contra la qual lluiten impotents els esdeveniments contraris i les forces adverses. L'home davant del deure, esprova el vèrtig embriagant del buit: cal que s'abnegui, cal que mori!"

Tot sentiment, doncs; tota moral, tota ciència és falsat, si abandona l'home a l'anarquia dels sentiments egoistes i de les voluntats esporàdiques i passatgeres que no ajuden al deure. Veieu la desolació del patriota català que pugna per mobilitzar les voluntats joves i verges del país per a emprendre la lluita que ha de dur a cada català al recobriment de si mateix, i a la Pàtria al seu recobriment definitiu?

Els catalans han desaprès d'obeir; els catalans s'han rebel·lat contra llur consciència, els catalans s'han vençut a ells mateixos, els catalans han naufragat en aquell escull que assenyala Alfred de Vigny: l'amor pel benestar i el luxe de cada dia, el viure amb tots els gaudiments amb totes les baixeses, un dia... Damunt la mar agitada que ens manté a tots en sotsobre, els catalans de tots els estaments amarrats damunt qualsevulla desferra es lliuren sense conèixer alba ni crepuscle a una cràpula sense fi.

¿Fins a quan? En literatura, en art, en política sobretot, falsos Ulisses han desviat les joventuts catalanes de les deus perennes de la bella vida, de la única vida, de la vida heroica que bat tots els egoismes individuals i que encén hòmens i pobles de l'únic sentiment altruista fort i imperiós: vènçe's a si mateix per donar la victòria a l'ideal.

¿Fins a quan encara? Una idea mare sembla sorgir magnífica i imponent: la idea de Pàtria, de Catalunya, de victòria, d'avenç i de domini per la bandera de Catalunya. Entorn seu una generació encara desdibuixada, remoreja en un diví balbuceig. Ja el coratge comença de tenir un preu, ja l'esperit d'abnegació és festejat amb certa exemplar tenacitat, ja la mateixa castedat és elevada a benefici de les altres virtuts constrenyidores a l'altar on les decrepites generacions que tomben havien convertit en jas de llurs rabejaments descoratjadors.

Un alè generós sembla commoure la més joveníssima promoció. Cara i braços encesos de la claror despres dels ulls místics de la Mare Catalunya, s'aplega, tímidament encara, i assaja el recobriment inicial.

Els cors i les voluntats d'alguns catalans novells senten que el coratge, l'esperit d'abnegació i de sacrifici, la voluntat de vèncer i de dominar els sacceja amb una dolça violència. L'ànima de soldat pugna per encarnar-se en els millors...

25 CTS.

PERFECCIÓ

S'ha dit i repetit que el catalanisme representava en els diversos ordres de l'activitat ciutadana una tendència a la perfecció; el catalanisme era una pugna constant per part de tots els estaments d'adoptar llur tràfec distintiu a formes més perfectes de la seva activitat. Així des de l'artista i el literat al manobra, els que s'afiliaven al corrent patriòtic es distingien per llur afany a adaptar-se als tipus exemplars indígenes o exòtics que se'ls oferia com a models per a atènyer.

En determinats aspectes això ha estat atès; en altres hom treballa per arribar-hi; en alguns encara no s'ha intentat. L'afebliment del sentiment catalanista comporta a la vegada un afebliment d'aquesta tendència a la perfecció. Una renaixença patriòtica e aparellada, en canvi, a una renaixença del bell afany.

A propòsit d'això un setmanari olotí, la *Comarca*, arribat al seu número 500, diu algunes coses justíssimes que ens és grat reproduir:

"Havem volgut engalanar la *Comarca* i l'havem endiumenjada amb les gales de les festes extraordinàries per a celebrar el seu cinquè aniversari. Si hagués estat un periòdic jovençà ens hauria plagut més celebrar la intimitat de la festa a plena primavera i jovenutut. Però a la *Comarca*, que ja comença d'ésser velleta dintre el periodisme local, li és més escaient aquesta pau daurada de la nostra tardor. Així la fita que marcarà aquest número cinc-cents, serà tota daurada de l'or de les nostres fagedes.

Durant aquest transcurs de vida la *Comarca* ha sofert pregoneres transformacions, mantinguent-se, no obstant, en un lloc d'equanimitat ben remarcable, si bandegem el record d'una actuació personal. La vida més activa, però, de la *Comarca* és la darrerament empresa, adherint-se de ple a l'ample moviment patriòtic català. Ací es donava el cas que, del camí ascensional de Catalunya només n'arribava un resò; les qüestions pàtries més sagrades mereixien només un petit comentari; convenia per tant, una espiritual renovació i això s'atenyí.

No volguem esbrinar actuacions inconvenients, fallides o reixides, pensem en el present i en l'esdevenidor del nostre setmanari.

No creiem assolida una perfecta actuació encara que estem carregats de fe i de voluntat per a assolir-la, en-

tenent que això és una condició de dignitat periodística. I així com reconeixem la necessitat de la perfecció, creiem de tota necessitat també la incorporació absoluta a la vida nacional catalana. Si lluitem contra l'enemic local havem de lluitar contra l'enemic de Catalunya. Sentim un entusiasme novell i una nova fermesa en la persistència de la lluita empresa dies ha. En la commemoració del número cinc-cents ens sentim reposats i plens de vigoria."

Heu's ací unes consideracions bellíssimes. ¿Quin comentari hi podem fer que no se'l faci el lector per endavant? Fixem-nos només en els mots:

"espiritual renovació", "necessitat de perfecció", "incorporació absoluta a la vida nacional"... ¿Què volem més? I no és pas aquest o aquell diari, aquesta o aquella organització, aquest o aquell individu que ha de neguitejar-se per aquesta perfecció, que ha de sentir fretura de perfecció: ha d'ésser tota la nació, recobrada com a tal, ha d'ésser l'ànima de Catalunya, de cara a l'esdevenidor per l'obra abnegada dels seus devots, la tasca heròica dels seus fills i la voluntat invencible dels que es posen al seu costat obrint-li, encara que sigui amb el sacrifici de llurs vides, el camí del temple august de la Victòria.

COMENTARIS

Encara el "Trot de guilla"

La petita minúcia essencial comença d'ésser perseguida a tots els indrets de Catalunya. Nombre de periòdics importants, els més patriotes val a dir, secunden magníficament la campanya empresa contra la premsa no catalana i amb entrefilets significatius mantenen un caliu revifador. D'altres persisteixen d'una manera exemplar en llurs campanyes a favor de l'escola catalana i de l'Associació protectora de l'ensenyança catalana i la majoria dediquen bon espai a assenyalar els avenços de la catalanització en llur vila o comarca, registrant els establiments que adopten la nostra llengua, els manaments dels falsos patriotes, etc.

Un adicte a la nostra causa ens remet, a propòsit de les petites minúcies, aquesta nota; molt "trot de guilla":

MINUCIES ESSENCIALS

S'ha dit que per a la completa recatalanització dels si-dients nacionalistes, vulgarment regionalistes i dels catalans distrets de la causa nacional, calia exercir continuadament el patriotisme de "trot de guilla", això és, rebutjar tarjes que ens siguin trameses impreses en la parla de l'invasor, diaris escrits en espanyol, no fer compres en les tendes rotulades en aquella llengua, no parlar en llur idioma als espanyols que conviuen amb nosaltres i d'aquesta manera amb totes les altres petites coses anàlogues essencials.

Cal ara aixecar el crit d'estar a l'a-

guait amb el fi que el public ciutadà faci fer tal com es deu la publicitat dels seus divertiments, en els espectacles teatrals. No comprenem com una empresa formada per catalans, que compta amb una companyia d'actors essencialment catalans i que posa en escena obres escrites o representades en la nostra parla nacional, ja sigui del gènere lleuger o picaresc com de gran espectacle, editi diàriament els seus cartells en espanyol en els quals veiem com lluiten desesperadament els títols de les obres, en català i les altres observacions en espanyol. Perquè ningú no ens dirà que això sigui una bella mostra d'efusió. Si el públic que hi concorre tingüés un poc de sentit comú i una mica de dignitat patriòtica exigiria que els esmentats cartells fossin redactats en la seva llengua o del contrari li negaria el seu concurs, i en canvi aniria lla on s'hi representa i s'hi anuncien les obres en català i que no sabem per quin fet malestruc només és veu rarament. I també demanaria a l'empresa que té confiada l'actual companyia de teatre líric català que fes treure aquells ròtuls que diuen "localidades" i "contaduría" i "preferencia", per altres de redactats en la nostra llengua, com també que fos traduït el taquillatge en els dos teatres esmentats. Dels altres espectacles, poc ens interessaran ara com ara. Tot amb tot, en parlarem quan els haurèm reconquistat.

¿Per què aquest tarannà tan pacífic entre els patriotes?

LES MINORIES NACIONALS

La minoria d'Acció CATALANA en el Consell municipal barceloní, presentà com és sabut una proposició que acoïlla l'acord de la Societat de les nacions reclamant el reconeixement per part dels Estats no afectats pel Tractat de Pau, dels drets de les minories, ètniques, lingüístiques o religioses compreses en llur territori. Després d'alguns ajornaments es posà a discussió el 26 octubre passat juntament amb una proposició incidental que prometia lleialtat a l'Estat espanyol. Defensant la primera i combatent la segona el nostre company senyor *Martí Esteve*, interpretant el criteri de la nostra organització, pronuncià el següent parlament:

"Després d'unes quantes setmanes d'haver extremat la nostra paciència en una cosa certament adjectiva, com és l'espera que s'ha imposat a la discussió i votació d'aquesta proposició, venim avui a defensar-la amb el mateix esperit del dia que fou presentada.

No vull entrar—diu—en les incidències extra-consistorials de què ha estat rodejada. No creiem que suscités els vius comentaris que s'han fet públics en les darreres setmanes. Algú, massa optimista, havia arribat a dir que de no haver estat una contestació meva massa extensa a unes paraules del baró de Viver, la proposició s'hauria aprovat el mateix dia d'ésser presentada. Jo—va dient—no he compartit mai aquesta il·lusió i, d'altra banda, celebre que no es realitzés perquè hauria estat per sorpresa o, si més no, així s'hauria dit. És, a més a més, molt interessant de conèixer l'actitud de cada grup consistorial en una qüestió com aquesta, que no és pas de doctrina, sinó que fa referència a reivindicacions concretes (l'ús de la llengua en els tribunals i a les escoles), a favor de les quals s'havia obtingut el vot dels que ocupaven els escons radicals i tal vegada d'algú dels mateixos que avui hi seuen.

Fa referència al procés seguit pels acords de la Societat de les nacions, les proposicions presentades pel delegat de l'Àfrica del Sud, senyor Murray, fins arribar a l'acord unànime del ple de l'Assemblea el dia 21 de setembre, un dels quals acords, el quart, diu: "L'Assemblea expressa l'esperança que els Es-

tats que no estan lligats amb la Societat de les nacions per cap obligació legal en ço que es refereix a les minories observaran, no obstant en el tractament de llurs minories de raça, de religió o de llengua el mateix grau de justícia i de tolerància que és exigit pels tractats i d'acord amb l'acció permanent del Consell".

Jo celebre—continua—que l'Assemblea modifiqués, donant una major concreció, la proposició Murray, en la qual es parlava de minories nacionals substituint aquest mot per minories de raça, de llengua o de religió.

Catalunya és una nació i el nombre de nacionals catalans són minoria dintre l'Estat. És, indiscutiblement, una minoria de llengua distinta, de la més usada i oficial? Pot negar ningú, amb lògica, que l'acord de la Societat de les nacions afecta directament Catalunya? Aquests drets elementals, que són reconeguts i protegits per a les minories nacionals més ho han d'ésser al cos d'una nació.

Un model del reconeixement d'aquests drets, model que en tèrmens generals recomana l'acord de la Societat de les nacions, el trobem en el tractat amb Polònia, en l'art. 7, del qual s'imposa l'obligació al Govern polonès de respectar les minories de llengua distinta l'ús de llur pròpia llengua, sigui oralment o per escrit, davant dels Tribunals. I l'art. 3, del mateix tractat obliga a què la instrucció primària sigui donada a les minories en la llengua pròpia, concessió encara més ampla en el tractat amb Txeco-Eslòvaquia, en el qual es parla de tot l'ensenyament.

El senyor Rocha ens deia que els acords de la mateixa Assemblea ens obligaven a comportar-nos amb l'Estat com a ciutadants lleials i ens ha anunciat una esmena perquè així n'acordem la promesa. Nosaltres votarem en contra.

És curiós que es demani aquesta promesa de lleialtat, quan en la realitat no s'hi manca, i com a afirmació prèvia a tota altra declaració de les contingudes en la proposició. El nacionalisme català és, precisament, en aquests aspectes una excepció entre tots els del món. Cap més no pot oferir un cas com la creació del Comitè de l'Espanya gran que significa no solament lleialtat envers l'Estat, sinó redempció i eixamplament de l'Estat per obra del nacionalisme, obra imaginada pel propi Prat de la Riba. Com hi ha correspost l'Estat? Negant, àdhuc, els drets més elementals a Catalunya.

Comprometre'ns a aquesta lleialtat,

no com a compensació al reconeixement dels nostres drets que fes l'Estat, sinó com a prèvia seria ridícol. Però ni que fos condició per a obtenir aquell reconeixement no podrien amb honradesa hipotecar l'actitud futura dels catalans. Apareixeria com la venda de l'herència paterna per un plat de lletíes. Sortosament, encara que votéssim aquesta prometença els fets seguirien el mateix curs i la lleialtat del poble de Catalunya i l'actitud de rebeldia envers l'Estat, seguirien ben independentment dels nostre acord.

Demanam per a Catalunya uns drets concrets que entenem que li pertanyen sense que renunciem a aspiracions superiors. Crec que en l'acord que proposem avui podrien i haurien de coincidir-hi tots aquells que fan afirmació d'autonomistes i més aquells que a cada pas fan ostentació de federals. Respecte l'ús de la llengua del país en les escoles és un dret que reconeixen totes les federacions, excepte la germànica. En totes les federacions, Estats Units, Alemanya, Suïssa i Àustria Hongria abans de la guerra, l'ensenyament va a càrrec dels Estats particulars. La llei constitucional de 1867 de l'Imperi dual dels Habsburgs, tan titllat de reaccionari, ordenava textualment per l'article 19: "Als països on hi hagi diverses races seran organitzades les escoles de manera que cada raça tingui a la seva disposició els mitjans necessaris per l'ensenyament en son respectiu idioma, sense que es pugui recórrer a cap mitjà coercitiu per a obligar-los a aprendre'n un altre".

El mateix projecte de constitució federal espanyola de 1873 atribuïa l'ensenyament als Estats particulars i aquesta era la tradició federal.

Respecte a l'ús davant dels Tribunals, em plaurà de retreure unes paraules d'En Pi i Margall, escrites l'any 1901 Deia així: Aconseja el buen gobierno el uso oficial de las lenguas regionales. ¿Puede darse nada más ilógico que confiar la administración ni la justicia a hombres que no conozcan la lengua del país en que hayan de ejercerlas? Llamad a los que la ignoran a que, por ejemplo, declaren como testigos ante jueces y magistrados... ¡A qué de errores no estarán expuestos no entendiendo bien las preguntas y no siendo mejor entendidas sus respuestas por los que les interrogan! No siendo posible una lengua universal, en lo oficial como en lo privado debe emplearse la lengua que se use en la región donde vivamos".

En aquest Consistori, on tan sovint cobreixen desigs i instints contraris

1990 年 10 月 20 日, 1990 年 10 月 20 日。

Els espectres dins el temple

Amb pocs dies de diferència s'han produït dues agressions episcopals contra la causa i els drets de Catalunya: la del bisbe de Tortosa, que ha prohibit als canonges que parlin en les reunions capitulars la llengua catalana, i la del bisbe de Lleyda, que s'ha negat a autoritzar la benedicció de la bandera dels Pomells de Joventut lleydatans. Són tan greus i tan violents aqueixos dos atacs, que els patriotes catalans han sentit, abans de la indignació, la sorpresa.

No ens sorprèn l'esclat de la rancúnia anticatalana en els forasters inadaptats, ni en els funcionaris que formen el cos d'exèrcit que manté la invasió permanent de la nostra terra. No ens sorprèn el sentiment hostil del funcionari, de l'oficinista, del jutge, del legionari o del policia. Però no podem evitar una primera impressió de sorpresa quan el cop ens ve del pastor d'ànimes. Mai no comprendrem que el prelat ofengui la llengua que parlen els mateixos llavis que li besen, devots, l'ametista de l'anell. Mai no comprendrem que el prelat negui la benedicció del cel a l'honrada ensenya catalanesca d'uns jovenets creients que estimen la terra nadiua.

Cedeix, però, la sorpresa nostra quan pensem en els episodis de la història catalana i en els casos anàlegs de

l'estranger. Recordem aleshores aquells bisbes de l'any 1640 i aquells prelats d'Irlanda i de Polònia, massa dòcils al poder temporal i poc afectes a la llibertat i a la dignitat del poble damunt el qual exerciren llur ministeri.

Heu's aquí els espectres dintre el temple. Torna l'ombra d'aquell bisbe de la Seu d'Urgell, Pau Duran, el més fort enemic de la causa catalana en els temps tempestuosos del 1640. Tornen les ombres d'aquells frares castellans de Montserrat, que des del confessional rebien la pobra gent de la comarca amb un aspre reny: "¡Hablad en castellano!"

Cap indulgència no podem mostrar els catalans ni els més cristians i piadosos, per la conducta dels qui ens agraïxen des de llocs sagrats que haurien de quedar exclosos del camp de la dominació exòtica. Ben al contrari: creiem que en ells és encara més greu el manament. Qui prescindeix del caràcter essencial de les seves funcions per a atacar les més nobles prerrogatives d'un poble, no pot fer-lo servir després com un escut protector.

Els espectres enemics envaeixen el clos sagrat. Però uns espectres en criden uns altres. Si apareix dintre el temple l'ombra provocativa del bisbe Duran, hi apareix també, brava i altívola, l'ombra del canonge Claris.

ADVERTIMENT

En aquesta mateixa plana, reproduïm l'editorial que amb el mateix títol que l'encapçala, aparegué a la *Publicitat*. Redactada per un company eminent, ha respost tant al criteri unànime dels patriotes que segueixen les directives de la nostra organització que havem cregut un deure d'incorporar-la íntegrament al nostre setmanari per satisfer a la vegada el desig dels nostres lectors manifestat repetidament i la nostra dilecció particular per la mateixa.

El problema que planteja és vital per

a la causa de Catalunya. A costat de l'estol poderós dels creients incorporats a la causa de la Pàtria i del nucli cada dia més vast de sacerdots digníssims que en llur vida civil presten llur col·laboració a aquesta obra redemptora, una burocràcia episcopal, en minoria palesa segons les dades de què disposem, pretén oposar-se a l'alè generós que commou els catalans patriotes, amb petites argücies, molt subtils si us plau, però plasmats fet i fet i fins i tot faccioses. Contra l'esperit desvetllat de la Pàtria, però contra la flama pura de l'amor devot a Catalunya les intrigues de les camarilles episcopals que trafiquen amb la senectud d'un prelat per

a promoure discòrdies entre els fidels de l'Església, no són sinó obstacles d'assaigs, poltres d'entrenament que a l'hora de l'avenç definitiu, l'exercit dels patriotes anorràrrà lluint tanmateix al capçat de llurs banderes victorioses el símbol perenne dels cristians.

ACCIÓ CATALANA ha editat pel seu compte, aprofitant la composició de l'editorial tal com la reproduïm avui, uns milers de fulles que el continuaran íntegrament segons el seu mateix títol "Els espectres dins el temple" i que seran escampades profusament per tota Catalunya.

BIBLIOTECA PARTICULAR
ESTANISLAU ROIG GINGI
— BARCELONA —

Catalunya". Fou quan la Solidaritat. Aleshores sí, era un deure parlar d'aquella voluntat, perquè les ànimes arborades podien arribar a una acció de fe i d'abnegació. Darrera de la Solidaritat, no hi havia res, però hi podia ésser tot. I quan dotze anys després, en 1918, un Estatut fou confeccionat i uns municipis acudiren a una crida plebiscitària, com en les jornades de la Solidaritat, l'expressió de la voluntat de Catalunya tingué un gran fervor i una espontaneïtat. Des de 1918, no hi ha hagut cap moment propici per a reproduir les multituds catalanes el credo nacionalista, i si, per a què caigui el fet en plena eficàcia, es mobilitzen els municipis, aqueixa arma del redreçament de les Municipalitats vindrà a ésser com un acord de sessió ordinària.

És un perill, és cert, la inoportunitat d'exterioritzar un ideal a qualsevol moment. Tot fa creure, però, que per el renovellament de l'ideal nacionalista català certes manifestacions no són ineficaces i que no tardarem pas gaire a veure que la mobilització dels patriotes serà, pel bé de la Pàtria, definitiva.

Governadors de "Província"

La premsa catalana, quotidiana i periòdica, ha donat compte de la dimissió de don Severiano Martínez Anido, des de punts de vista distints però, a darre-hora, coincidents en el comentari. El Gironès (31 oct.), fa el següent:

Per fi!

En Martínez Anido ha estat destituït.

Tant si s'ha escollit bons moments com no, cal restar satisfet! N'havia fet tantes!

En Sánchez Guerra, poruc, ha portat a Barcelona un altre militar, el general Ardanaz.

Veurem el que passarà.

Lamentem una vegada més que el govern de les nostres ciutats com de tot el nostre, no sigui confiat a les mans dels catalans.

És el bon criteri. És l'únic que poden sostenir els nacionalistes íntegres. El control exercit per les autoritats espanyoles damunt la nostra vida ciutadana és irritant. Hi ha gent que es diu nacionalista que no ho creu així. És que el seu nacionalisme no està ben fonamentat. I gosem dir i tot que ni la seva catalanitat. Per què admetre, com fan alguns falsos patriotes, intervencions alienes en el nostre governament? Lamentem a propòsit d'això, les

consideracions exposades entorn d'aquesta dimissió per col·legues nostres de comarca, ben apreciables en altres aspectes de llur actuació. Cal ésser lògics en la conducta i conseqüents en els principis. Un nacionalista català ho ha d'amidar tot pel principi patriòtic: *Catalunya pels catalans*. Tot allò que sigui afavorir, dissimular o disculpar aquest manament és impuresa i, en certs moments, traïció.

Fet i fet, en el nostre absolut patriòtic no hi ha termes mitjos. O amb Catalunya o contra Catalunya. O per la llibertat de la Pàtria o contra aquesta llibertat.

Glossari patriòtic

Amb aquest títol, *Ressorgiment*, de Monistrol, escriu que s'ha dit i repetit moltes de vegades que el nostre problema nacional era un problema d'educació. Com més educades seran les masses catalanes, més adictes es mostraran a la causa de la independència de la Pàtria.

El públic català no s'ha afiliat a les nostres rengleres, en tant l'educació del poble ha estat a mans del centralisme, a mans del Govern Espanyol que ha fet de l'educació un monopoli talment com el dels llumins, el del sucre o el del tabac. Solament els esperits selectes, aquells que cercaren llur educació i cultura per llur compte propi, fugint de les xavacaneries de l'escola oficial, arribaren al cim de llur perfecció i foren els principals propulsors del moviment reivindicador i llibertador de Catalunya.

Fet i fet, foren les primeres escoles catalanes i els primers llibres catalans, els que portaren al nostre poble un principi d'educació patriòtica. És per ells que la saba de la Pàtria s'infiltra en el poble i que Catalunya s'espandeix empenya per una fe i una amor de segles inconegudes.

Malauradament la desviació política, si bé porta un crit patriòtic fins a les més apartades contrades de la nostra terra, ho fou més amb un caient mansoi i contemplatiu, que no pas amb un esperit impulsiu i vigorós. Es gastaren mils i milions a fer-nos polítics i s'escursaren els cabats en fer-nos conscientment patriòtics i irreductibles catalans. S'ensenyà el poble a esperar i a mercadejar, enlloc de fer-li comprendre que podia exigir i que en últim cas devia

prendre. Els resultats d'aquella desviació, varen ésser una total desconfiança i un desengany fatalíssim.

Actualment els catalans emprenen la reconquesta. El capgirament mundial ha permès que històriques nacionalitats de molts segles sotmeses a Estats poderosos hagin recobrat llur independència.

Catalunya ha obert els ulls i ha vist l'error del camí seguit i entorn d'una bandera solament i únicament patriòtica ACCIÓ CATALANA, s'ha aplegat i és pressagi de futurs destins nobilíssims.

ACCIÓ CATALANA accepta aquests auguris i renova amb fets el seu ideari tan bellament comprès pels patriotes catalans.

L'obsessió

El telegrama d'un bon catalanòfil, En Rufí Pelayo, fou interceptat. El *Diari de Sabadell*, fa entorn d'aquest fet—un de tants!—alguns comentaris. És secular—diu—l'obsessió dels governs d'Espanya de posar tota guisa d'obstacles, a allò que directament o indirectament es relaciona amb el moviment català.

És una obsessió que la pateixen tots els governants, siguin de la dreta o de l'esquerra. Impedir que es celebri una manifestació nacionalista; condemnar a l'autor de qualque article, generalment inofensiu; fer arriar una bandera, etc., ho consideren com un alt servei prestat a la *madre patria*.

El telegrama interceptat, que anava adreçat a la comissió organitzadora dels actes d'afirmació nacionalista promoguts pel Centre de dependents arribà, amb tot i això, als destinataris. Creien les autoritats santanderines acomplir una gesta benemèrita. Per ventura un ascens o una creu seran sol·licitades per l'heroi espanyol que volia fer emmudir la veu noble d'un amic de la nostra causa.

El qui va tenir la gosadia d'interceptar el telegrama de l'ex regidor de Santander ja deu pensar a hores d'ara que quelcom beneficiós li reportarà el seu gest heroic. Potser sí. Per si d'acàs ni tan sols li agraciaven, nosaltres, els nacionalistes catalans, sempre generosos i magnànims, li fem present de les més expressives gràcies, car som dels que sentim grat de qualsevol col·laboració per modesta que sigui. Molt agra-

its, doncs, tot esperant que el pròxim telegrama del senyor Pelayo també tindrà l'honor d'ésser interceptat.

A darrera hora amics i enemics contribueixen a actualitzar el nostre plet i a precipitar-ne la solució.

Els grans aplecs d'Acció catalana

El *Butlletí de l'Orfeo sarrianenc* (octubre), a propòsit dels aplecs patriòtics que es vénen celebrant per tot Catalunya, escriu el següent justíssim comentari.

Aplecs patriòtics: Diumenge passat se celebrà el segon dels grans aplecs comarcals que organitza aquesta ardida unió de patriotes coneguda amb el nom d'Acció CATALANA. Fou a Balaguer, la vella ciutat del comtat d'Urgell, famosa en la història de Catalunya i una de les ciutats més catalanes de l'ampla Segarra. El primer d'aquests aplecs fou a Ripoll, breçol del reialme català, vila també famosa en les nostres cròniques nacionals. En va seguir un altre d'organitzat per elements diversos del Catalanisme que se celebrà a Poblet, acudint-hi una multitud de patriotes de la comarca. I encara se'ns diu que se n'està preparant un al Vallès, per tots els pobles que el componen i un altre al Bergadà.

Tanmateix aquest seguit de manifestacions catalanistes en mig de tants de desenganys com els patriotes íntegres havem hagut de sofrir, enjoiem novament el cor i fan revivre les antigues esperances. Un aplec català és una de les coses més belles del món: festa de joventut, renovació de fe, jurament de fidelitat a la Pàtria...; car en aquests aplecs, on s'hi celebra ofici, s'hi ballen sardanes i s'hi diuen magnífics discursos s'hi ha introduït per Acció CATALANA una novetat essencial: el jurament de fidelitat a Catalunya; fet davant d'un monument commemoratiu, pels patriotes que hi concorren.

I no és d'esperar que aquests juraments tan seguits no precipitaran l'hora de complir-los?

És d'esperar que aquests juraments no seran falsos juraments i que prevaldran el dia que la Pàtria exigirà dels seus fills l'ajut definitiu.

La bella creuada

La creuada empresa contra la Premsa desnacionalitzada és cada dia més intensa. I per bé que hi ha alguns periòdics comarcals que s'hi mostren insensibles, és encoratjador llegir l'en-

tusiasme amb què la secunden aquells que són verament nacionalistes. Una petita bella publicació orgue d'un grup de patriotes joveníssims *Oreig*, en el seu número d'octubre escriu a propòsit d'aquesta bella creuada—que hauria d'ésser una magna creuada:

Potser la cosa més depriment per als que volem lluitar per a Catalunya és trobar-nos amb persones que es diuen nacionalistes i que als vostres sermons han de respondre, amb vergonya, que no saben abandonar el mal company ni tan sols apartar-lo de la llar dels fills. De vegades els havem de dir que tot és cosa de rutina, que diaris catalans substituirien amb avantatge el vell paperam; els hi demostrarem punt per punt i encara demanen temps.

I quina cosa és la conquesta de la Premsa? Costarà molta de sang? Caldrà organitzar esquadres efectives de combat? Haurem d'assaltar els cloquers per tocar a sometent i mobilitzar tots els ciutadans útils?

La conquesta de la premsa no és pas cosa de conspiracions ni de sang: és cosa de consciència.

Solament deixant de comprar o anunciar en diaris no escrits en català ja hi contribuïrem. Perquè és paradoxal que la premsa espanyolitzant de Barcelona es mantingui a base de nacionalistes. Això que fóra explicable en un poble provincià; en un poble que sap parlar dels seus alts destins; és ridícol.

Caldria saber fins a quin punt són nacionalistes aqueixos senyors que compren, s'anuncien o estan subscrits als diaris espanyolitzants que per malaurança de la Pàtria surten a Catalunya.

NOTICIARI

Els estudiants patriotes i el cartell infame

En terminar-se la compaginació del present número, se'ns comunica que una seriosa manifestació estudiantil, integrada pels escolars patriotes del diversos centres d'ensenyament i per les Associacions d'estudiants nacionalistes, s'ha adreçat a l'estatge del governador civil per a protestar davant d'aquesta autoritat espanyola, contra l'exhibició del llibre i del cartell infames a què al·ludirem en el nostre número

passat. L'ofensa feta contra el nom sagrat de Catalunya per un pornògraf professional de Madrid ha permès que els estudiants patriotes de les nostres Universitats es manifestessin amb tota la noblesa de cor que ha de caracteritzar sempre la joventut.

La manifestació s'ha dissolt entre cants i victors a la Pàtria.

Els dependents catalans i la causa de Catalunya

A l'Assemblea nacional de dependents de Catalunya s'aprova aquesta ponència:

Tema V: "Conveniència de desenvolupar una campanya patriòtica dins els centres de dependents.

Ponent: Alfred Gelabert i Punsoda, vice-president del Centre autonomista de dependents del comerç i de la indústria de Tarragona.

Conclusions:

1. Que la Federació de dependents de Catalunya nomeni un Concell permanent de Propaganda patriòtica.

2. Que aquest Consell tingui cura de la propagació de l'esperit patriòtic en tots els centres i poblacions on aquests radiquin.

3. Que de conformitat amb els estatuts de la Federació, mai no pugui realitzar una tasca política; tan sols patriòtica.

4. Per a portar a la pràctica aquesta finalitat, la Federació destinarà una subvenció anual.

INFORMACIO ESTRANGERA

L'era feixista a Itàlia

En alguns números de la nostra publicació, fins allà on ens ha permès l'espai, havem ofert als nostres lectors algunes de les dades més interessants del moviment feixista que nosaltres consideràvem amb tota la seva transcendència i que alguns fins a darrera hora no li han reconegut. Després de la gran guerra i a costat del bolxevisme, el feixisme és el moviment polític més important a l'època contemporània. No podem publicar per manca d'espai com era la nostra intenció el discurs de Nàpols, famós. Publiquem en canvi un article del *Popolo d'Italia*, signat Francesco di Pretoro on se resum amb gran exactitud el desenrotllament de l'acció mussoliniana i se n'assenyala l'esdevenidor probable.

L'antisocialisme

Avui el feixisme apareix clarament en la nova i aspra i decisiva fase del seu des-enrotllament interior. Es mostra, netament, fora de la violència antisocialista. El socialisme, escomès per totes bandes, aturat sobretot en el començament en el seu avenç revolucionari, ha estat ara completament i clamorosament derrotat. Després del cop de gràcia rebut durant les "jornades de agost", no és fàcil que torni a aixecar mai més el cap. I amb el socialisme ha acabat el període de la violència feixista, el període essencialment negatiu i esquadrístic; se n'ha obert en canvi un altre, essencialment positiu i política de fatigosa i pacient construcció ideal. El feixisme es troba avui davant un formidable problema nacional per a resoldre i del qual depèn només la seva victòria definitiva i triomfal en l'esdevenidor. Tot eliminant la casta corruptora dels vells polítics, cal donar al poble italià, amb una visió orgànica de la vida, l'alta consciència moral, política i econòmica que mai ningú no ha temptat de donar-li durant mig segle de vida.

Exotisme, excepticisme i autocrítica

El poble italià per llargs anys ha estat massa malalt d'excepticisme i de trista i paralizzadora autocrítica i autodenigració: ha fet masses genuflexions davant tot allò que li ha vingut d'ultra alps i d'ultra mar, extraviant el sentit de la seva pròpia meravellosa personalitat espiritual. Ha deixat que masses estrangers intervinguessin amb intencions sacrílegues, entre les seves coses i les seves memòries i instaressin aquella mena de dictadura cultural ocupant el lloc que pertocava a Itàlia en la jerarquia de les potències constructores. En la hiperbòlica exaltació exòtica ha arribat a estar persuadida—en el mateix moment que d'ella es nodria l'esperit del món—la capacitat de pensar i d'obrar heroicament.

Aquest poble que ignora la seva perenne virtut creadora, que ignora que el seu romà privilegi de fer i patir coses fortes, per la qual cosa no ha estat l'infadigable i mil·lenari obrer de la història, cal donar-li novament avui la consciència de la seva força i de la seva grandesa. Cal submergir-lo en el passat immens, no pas per clavar-lo en una ociosa i retòrica immobilitat contemplativa, ans per a embriagar-lo de orgull, per fer-li reconquistar la Pàtria interior i llegir-hi l'esdevenidor immens.

La malaltia humanitana

El poble italià està també molt malalt d'universalisme i d'humanitarisme. Ha mi-

rat massa l'universal i ha descuartat els seus interessos particulars. Quan d'arreu d'Europa baixaven els bàrbars, armats i feroços, per a repartir-se les nostres belles contrades assolades, nosaltres, amb Francesc d'Assís, dèiem les més altes paraules de amor i de misericòrdia, reivindicàvem la nostra superioritat donant-los la llum del nostre pensament, la bellesa del nostre geni, els fruits de la nostra sabiduria. Descobrirem, amb Colom un nou món i el regalàrem a Europa; descobrirem novament amb Macchiavelli, l'art de governar i la regalàrem a Europa; i quan en nom del "principi de nacionalitat" els pobles començaren de ressorgir els primers, essent encara esclaus, responíem a totes les crides d'alliberament dels altres.

El poble italià ha estat massa universalista i altruista. Avui ha de pensar en si mateix. Avui no ha de veure cap interès veritable i universal en el món fora del seu; no ha de veure cap "humanitat" fora de la que es concreta en si mateix; no ha de veure cap realitat fora de la pròpia nació. Ha d'arrelar-se en el nostre poble el "mite" de la Nació, concebut no pas com un agregat materialista de mòduls humans, ans dinàmicament, com a organisme espiritual en continu esdevenir, que comprèn tots els passats i tots els esdevenidors, els morts, els nats i els no nats, i trobi la seva contínua concreció històrica, ultra que en l'individu en l'Estat. Ha d'arrelar en el nostre poble el mite de l'Estat, expressió jurídica de la Nació, de l'Estat fort, que a l'interior donà les normes de totes les accions i assenyali implacablement els límits de totes les llibertats, i que a l'estranger, amb pertinaça clarividència, tingui present en les realitzacions de la seva política, la idea particular que encarna i que afirma, sense desviar en el més mínim per vans sentimentalismes. Un poble ha de recobrar el coneixement d'aquesta idea i de la seva funció i ha de poder també confiar les regnes del govern a hòmens que sàpiguen donar, sempre, una solució nacional, italiana; de qualsevol problema de política mundial.

Les doctrines econòmiques

Els italians tenen un fals concepte econòmic de la nació. Durant trenta anys de prèdiques social-democràtiques fetes sobre la base revolucionària de les dues classes, l'una armada contra l'altra, i de les quals, l'una, la burgesa, identificada amb l'Estat, ha acabat per creure a una discòrdia irreductible entre individus i nacions: a una discòrdia per la qual no es poden tenir aspiracions i no es poden formar organitzacions econòmiques sense donar-los un definit caràcter antiestat i antinacional.

Cal fer sentir, al contrari, que si per ven-

tura la Nació és una realitat espiritual és també una realitat econòmica necessària i inabolible, resum dels esforços particulars i condició indispensable per al benestar individual; que totes les justes aspiracions són lícites dintre els límits de les nostres fronteres i que com més rica i pròspera és una nació tant més ric i pròsper és l'individu. Les organitzacions no solament po- len sinó que han de subsistir: així, per exemple, els sindicats i les corporacions nacionals. Els quals poden i han de recollir i reglamentar tots els treballadors d'Itàlia i desvetllar en ells la consciència d'aquesta simple veritat: el sentit de la vida entera no pas com a nivellament de valors i car- ra continua per a l'augment de salaris, sinó com a ordre, com a disciplina, com a jerar- quia: com a contínua elevació moral, tècni- ca i econòmica. Fer sentir com és profun- dament injust demanar més sense donar més, sense valer més: fer-los penetrar la fórmula dinàmica de Rossini: "A cadascú segons els seus mèrits" i no "a cadascú segons les seves necessitats."

L'elecció del Consell central

L'elecció del Consell central que segons l'article 8 dels Estatuts d'Acció CATALANA, (vid. núm. 5 d'aquesta publicació, pàg. 37, secció Fonts i documents), ha de regir la nostra organització, tindrà lloc dins la primera quinzena del pròxim desembre a l'hora i estatge que fixarem en el número vinent. En el dit acte el president accidental d'Acció CATALANA En Jaume Bo- fill dirigirà la paraula als concurrents.

El III aplec comarcal

S'estant fent els treballs preparatoris per a l'organització del terç aplec comarcal d'Acció CATALANA, el qual tindrà lloc a la ciutat de Berga, seu dels patriotes de l'alta muntanya. Ampliarem els detalls en el números successius.